

6-А-Б

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Держави Стародавнього Сходу: Єгипет.

Мета уроку: характеризувати Давньоєгипетську державу, її структуру; визначити особливості життя різних верств в Єгипті, розвивати вміння працювати з різними історичними джерелами, робити висновки, розвивати навички критичного мислення.

Актуалізація опорних знань.

Бесіда

- Чим відрізняються природні умови долин річок Інд і Ганг?
- Коли існувала Індська цивілізація? Назвіть свідчення її високого рівня розвитку.
- Опишіть географічне положення Індії щодо Єгипту, Месопотамії.
- Які кліматичні особливості могли привернути увагу людей в долині річки Хуанхе?
- Чим займалися жителі Давнього Китаю?

Мотивація навчальної діяльності.

Запитання

- 1. Чому іригаційні роботи вимагали участі усього дорослого населення общини?*
- 2. Хто повинен був контролювати виконання всіх робіт?*

Спочатку в Єгипті було близько 40 держав. Їх правителі часто воювали один з одним — переможці захоплювали переможених. Деякі правителі стали називати себе царями. Цар — правитель, що уособлював вищу законодавчу, військову, судову та релігійну влади. Шанували його, як бога Ра. Врешті-решт, долину Нілу було поділено між двома великими царствами: в пониззі річки, тобто дельті, утворився Нижній Єгипет, а вище за течією — Верхній Єгипет.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/Z5nmoc3DV4g?si=uZzEOm1LHAqTEiPf>

Вивчення нового матеріалу

Державність з'явилася в Єгипті в другій половині IV тис. до н. е. у формі адміністративно-територіальних одиниць, що їх історики назвали грецьким терміном-**ном** (область)

У Верхньому й Нижньому Єгипті існувало відповідно 16 і 10 номів, а з плином часу їх кількість зросла відповідно до 22 і 20. Кожен ном займав територію, окреслену місцевою іригаційною мережею, й був автономним господарським та адміністративним організмом. Номи Верхнього Єгипту розташувались від першого нільського порога до Дельти один за одним, ланцюгом, номи ж Нижнього Єгипту були розкидані поміж боліт Дельти. На чолі ному стояв номарх, колишній родовий старійшина, а тепер, з появою держави, місцевий царьок, який був головним адміністратором, очолював номове ополчення, виступав у ролі верховного жерця номового культу, керував іригаційним будівництвом.

Робота з термінами (запишіть)

Держава – це спосіб організації суспільства, який створений для підтримки внутрішнього порядку, захисту від зовнішніх ворогів, забезпечення панування однієї групи населення над іншими.

У Єгипті з'являються надлишки продуктів, які накопичувалися в руках знаті, виникає майнова нерівність. Так, багаті підкорюють простих селян і ремісників. Виникають панівні та пригноблені верстви в суспільстві. Саме держава, в чіь руках була сила, захищала панівні верстви.

Лише за наявності трьох складових (територія + податки + постійне військо) можна вважати, що держава склалася.

Уся влада в Єгипті належала цареві – фараону. У країні було багато чиновників, які стежили за сплатою податків. Це і писарі, і наглядачі, скарбники, збирачі податків. Регулярно проводився перепис населення, за цю роботу відповідали писарі.

Змія – символ мудрості

Батіг – символ влади

Жезл – символ влади

Фараон Тутанхамон в царському вбранні

Фараону належала вся влада в країні.

В будь-якій країні завжди є свої правителі, яким належить влада.

Поясніть символи влади фараона.

Зображення змії показувало, що самлю мудрою людиною в Єгипті був фараон. Жезл означав, що в руках фараона було право володарювати в країні, а батіг – право наказувати всіх підданих.

Трон фараона

Святковий головний
убір фараона
Малюнок сучасного
художника

Під час святкових прийомів фараон сидів
на троні в святковому одязі

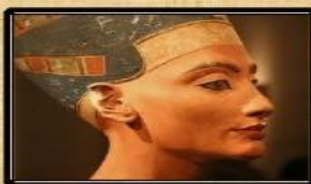
Царі Єгипту – фараони

Цариця Хатшепсут – ?

Тутмос III-
завойовник

Нефертіті - ?

Ехнатон –
фараон-реформатор

Рамзес II –
воїн і будівничий

Менес -
основоположник I династії

Тутанхамон - ?

Цариця
Клеопатра - ?

Фараон мав необмежену владу. Вона передавалася йому в спадок по жіночій лінії. Єгиптяни не називали вголос своїх царів, тому говорили «Пер-О», що означало «великий дім». Звідси виникло слово фараон, яке вимовляли греки. Піддані з'являючись перед царем падали «на животи свої» і цілували землю під його ногами. Він вважався сином Бога Сонця Амона-Ра на Землі, він був найбільшим власником, верховним суддею, жерцем, головнокомандувачем.

Фараон правив в інтересах знаті та жерців. Другою людиною після фараона вважався чаті - це головний суддя та управляючий господарством країни. (Це колишній чаклун племені, який ходив в шкурі пантери та обвішаний амулетами)

Після об'єднання Верхнього і Нижнього Єгипту, фараони почали носити спільну для двох держав корону, тобто вони носили обидві корони, які вставлялись одна в одну.

Робота зі схемою (складіть у зошиті)

Структура єгипетського суспільства

Запитання і завдання

Яка з груп населення була найбільш численною?

Назвіть групи населення, які сплачували податки.

Назвіть групи населення, які утримувалися за рахунок зібраних податків.

Чому серед будівельників пірамід для фараонів працювало переважно вільне населення?

Чому, здійснивши успішний військовий похід, фараони значну частину здобичі передавали храмам?

Хвилинка відпочинку. Гімнастика для очей

https://youtu.be/u_fLRqqJ59E?si=uANSHgRkLIGVwBpf

Цікаві факти. Будівництво пірамід

Про могутність фараонів і поклоніння їм свідчить пишний поховальний обряд. Єгиптяни вважали, що після смерті фараон приєднається до богів. Ще за життя фараона вони будували місце останнього спочинку правителя у вигляді величезних пірамід. Традиція будувати піраміди проіснувала близько 1000 років. Згодом фараонів почали ховати в гробницях, які вирубували в скелястому ґрунті. Вони були більш забезпеченні від пограбувань і розорення. Першу піраміду збудували за царя Джосера майже 5 тис. років тому. Вона була ступінчастою, нагадувала сходи. Ними після смерті цар мав піднятися у небо, до богів.

І до сьогодні достеменно не відомо, як будували піраміди. Але вчені припускають, що до початку будівництва жерці обирали місце, де мала розташовуватися споруда, окреслювали її основу. Далі розробляли план спорудження піраміди. Жерці з надзвичайною точністю орієнтували споруду за сторонами світу та здійснювали ритуал розмічання будівельного майданчика. Потім фараон проводив спеціальний ритуал і давав дозвіл на будівництво. Після цього можна було починати спорудження піраміди.

З усієї країни збирали сильних і молодих чоловіків. Вони працювали в кар'єрі, де готували кам'яні блоки, і на будівельних майданчиках, де з блоків відповідно до плану будівництва складали піраміду. За свою працю робітники отримували заробітну платню із царської скарбниці й харчі. Як вдавалося давнім єгиптянам піднімати кам'яні блоки, що важили до 30 т, на висоту понад 140 м, лишається загадкою. Вчені припускають, що використовувалася система платформ, поставлених під нахилом.

На початку 90-х рр. XX ст. біля сучасного Каїра, неподалік великих пірамід археологам уперше вдалося знайти місто, де жили їх будівельники. Тут було досліджено більше сотні великих глиняних посудин, у яких пекли хліб для робітників, тисячі кісток великої рогатої худоби та риби. За підрахунками вчених, у місті жило близько 25 тис. чоловік. Основна частина сезонних робітників мешкала у будинках-гуртожитках у каменоломнях, або безпосередньо на будові – біля піраміди. Наглядачі, майстри й ремісники, що обслуговували будівництво, мешкали в окремих невеликих будинках.

Єгиптяни влаштовували своїм царям фантастично багаті похорони, нерідко з людськими жертвоприношеннями. В гробницю клали неймовірно велику кількість всіляких речей, потрібних у вічному посмертному житті. Найближчі царські родичі та вельможі зводили біля царських пірамід і свої невеликі піраміди. Поблизу пірамід жерці ховали в спеціальних гробницях священних тварин. Тому в Гізі поступово виріс велетенський кам'яний цвинтар, справжнє "місто мертвих".

Усього в Єгипті відомо близько 80 пірамід. Найбільші піраміди були споруджені на плато Гіза, на околиці сучасного Каїра. Найвідомішою та найвищою серед них є піраміда Хуфу (Хеопса), яка розташовується на західному березі Нілу. Її будівництво тривало майже 20 років, і сам фараон безпосередньо спостерігав за ним.

Піраміда Хеопса (Хуфу) - одне з Семи чудес світу. Єдине із семи чудес світу збереглося до наших днів. Спочатку її висота становила 147 метрів, (приблизно п'ятидесятиповерховому хмарочос), однак через землетрусів і пісків її висота натеper зменшилася на 9,8 метрів і становить зараз 137,2 метрів. Довжина сторони піраміди - 230 метрів. Вона складена з приблизно 2,3 мільйонів кам'яних кубів. Цього матеріалу вистачило б, щоб побудувати сучасне місто з сотисячним населенням. Середня вага кубів становив - 2,5 тонни, але є й більші, чия вага доходив до 15 тонн. Піраміда Хеопса (Хуфу) була облицьована білим, гладким каменем, що виблискував на сонці.

Єгиптологи звернули увагу на те, що розташування пірамід пов'язано з розташуванням зірок на небі, при цьому річку Ніл можна розглядати як символ

Чумацького Шляху. Єгипетські піраміди - зафіксована карта зоряного неба!

Щоб захищати усі піраміди фараон Хафра звелів поставити кам'яного лева з головою людини – Великий Сфінкс. Його погляд спрямований у вічність і напівусмішка десятки століть мучить людство своєю загадкою. Голова цієї знаменитої скульптури підноситься на 23,5 метра від

скельної основи, а довжина тіла досягає 57 метрів. Існують перекази (і не тільки в Єгипті), що розвінчання його таємниці пов'язане з кінцем світу: «Коли буде розгадана остання загадка Сфінкса, він розсміється, і світ припинить своє існування».

Узагальнення. Систематизація.

Гра «Так-Ні»

- *Єгипет знаходиться в Європі?
- *Ніл протікає територією Єгипту?
- *Ніл річка на виворіт?
- *Долина Нілу поділялася на три частини: Нижній, Середній і Верхній Єгипет?

- *Дельта – це місто Єгипту?
- *«Та-Кемет» – означає чорна земля?
- *Єгипетський очерет називається папірусом?
- *Іригаційне рільництво – це рільництво засноване на штучному зрошенні?
- *Рік у єгиптян поділявся на чотири пори по три місяці?
- *Номи – це єгипетський термін?
- *Володар Південного царства (Верхнього) носив білу кеглеподібну корону, а володар Північного царства (Нижнього) – червону золоту корону у формі обруча зі спіраллю?
- * Тутанхамон об'єднав Північне і Південне Царство?
- * Престолюнаслідування в Давньоєгипетській державі велося по чоловічій лінії?
- *Жерці опікувалися храмами?
- *Піраміди – це будинки, де жили єгиптяни?
- *Першу піраміду побудовано за Ехнатона?

Рефлексія

*Скориставшись уявним мікрофоном, доповніть твердження: Раніше я не знав / не знала, що...

Домашнє завдання:

1. Опрацюйте §18, опорний конспект.
2. Запишіть нові поняття, схему «Структура єгипетського суспільства»
3. Завдання по бажанню: «Цікаві факти будівництва пірамід».

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!